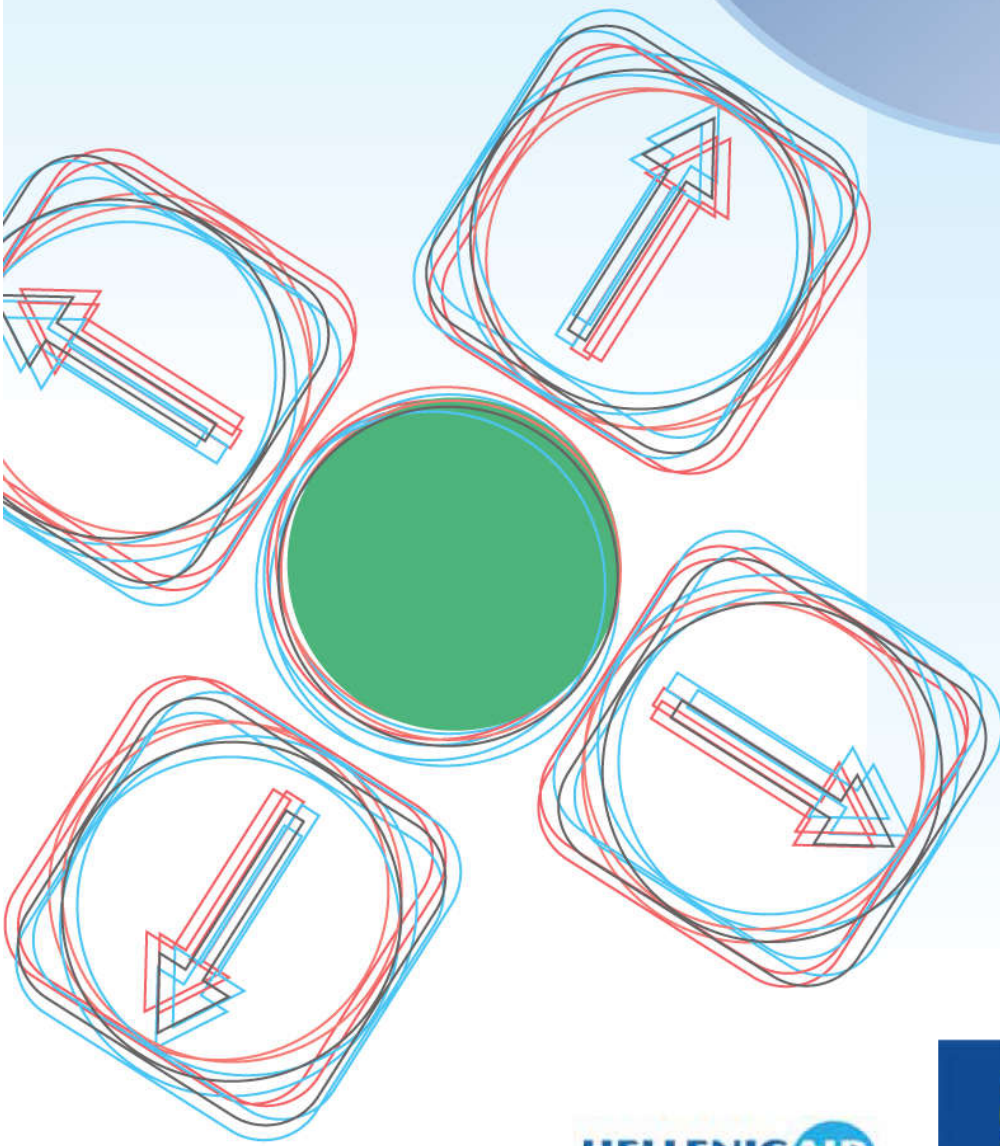

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Το ρωτοσέλιδο

Το να διαδίδεις τα νέα σημαίνει να τα πολλαπλασιάζεις
Οιβητιανή παροιμία

Θεματικές ενότητες	MME, Παγκοσμιοποίηση, Περιβάλλον
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 3
Μέγεθος Ομάδας	10 - 24
Διάρκεια	180 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	<p>Πρόκειται για την προσομοίωση μιας ομάδας δημοσιογράφων που εργάζονται προκειμένου να προετοιμάσουν την πρώτη σελίδα της εφημερίδας για να περάσει στο πιεστήριο. Οι συμμετέχοντες/ουσες εργάζονται σε μικρές ομάδες, καθώς διερευνούν ζητήματα σχετικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις προκαταλήψεις, τα στερεότυπα και την αντικειμενικότητα στα MME. • Τις εικόνες και τον ρόλο των MME σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Το δικαίωμα στην ελευθερία της σκέψης, της γνώμης και της έκφρασης. • Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. • Τα δικαιώματα στην ανάπτυξη, στη ζωή και στην υγεία
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να κεντρίσει το ενδιαφέρον γύρω από τα ζητήματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω των εικόνων. • Να αναδειχθεί ο τρόπος που τα MME προσεγγίζουν τα θέματα που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα. • Να αναπτύξει δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ένα μεγάλο δωμάτιο με αρκετό χώρο για δύο ή τρεις μικρές ομάδες εργασίας και για τη συζήτηση της ολομέλειας. • 40 φωτογραφίες από εφημερίδες. • Χαρτί και μαρκαδόροι για σημειώσεις. • Χαρτιά μεγάλου μεγέθους (A3) ή χαρτοπίνακας και μαρκαδόροι. • Ψαλίδια, κόλλες αντίστοιχα με τον αριθμό των ομάδων. • Τραπέζια με επιφάνεια εργασίας αρκετά μεγάλη ώστε οι ομάδες εργασίας να μπορούν να απλώσουν όλα τα χαρτιά τους.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Επιλέξτε 40 - 45 φωτογραφίες από ένα περιοδικό ή από εφημερίδες. • Σημείωση: Χρειάζεστε αντίγραφα αυτών των 40 φωτογραφιών για όλες τις ομάδες εργασίας. Επομένως, είτε θα πρέπει να αγοράσετε πολλά αντίτυπα από κάθε εφημερίδα, από την οποία επιλέγετε τις φωτογραφίες ή να έχετε πρόσβαση σε φωτοτυπικό μηχάνημα. • Απλώστε ένα σετ φωτογραφιών σ' ένα τραπέζι.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

MME

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

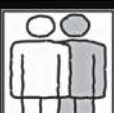
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 3

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

10 - 24

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

180 ΛΕΠΤΑ

Οδηγίες

1. Κάντε μια εισαγωγή στη δραστηριότητα. Εξηγήστε ότι πρόκειται για την προσομοίωση μιας βραδιάς στα γραφεία μιας εφημερίδας, όπου μια ομάδα δημοσιογράφων εργάζεται πάνω στην πρώτη σελίδα του φύλλου της επόμενης μέρας. Αν και πρόκειται για τοπική εφημερίδα που εξυπηρετεί την κοινότητα, η πολιτική της είναι να κρατάει το αναγνωστικό της κοινό ενήμερο για τα τρέχοντα παγκόσμια ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα.
2. Χωρίστε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε μικρές ομάδες εργασίας των οκτώ ατόμων. Κάθε ομάδα θα πρέπει να φανταστεί ότι είναι συντακτική ομάδα σε διαφορετική εφημερίδα. Ο στόχος είναι να σχεδιάσουν την πρώτη σελίδα της έκδοσης του επόμενου πρωινού.
3. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει ένα όνομα για την εφημερίδα.
4. Στην ολομέλεια, συζητήστε εν συντομία τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τη μορφή ενός τυπικού πρωτοσέλιδου.
5. Παρουσιάστε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες το σετ των φωτογραφιών. Ζητήστε τους να κάνουν τον γύρο του τραπέζιού σιωπηλά και χωρίς να διατυπώσουν κανένα σχόλιο σε αυτή τη φάση. Εξηγήστε ότι αυτές είναι οι εικόνες με τις οποίες πρέπει να δουλέψουν, μπορούν όμως να τις χρησιμοποιήσουν και να τις ερμηνεύσουν όπως επιθυμούν.
6. Τώρα βάλτε τις συντακτικές ομάδες να δουλέψουν. Δώστε σε κάθε ομάδα χαρτιά και μολύβια, κόλλα και ψαλίδι -αλλά όχι ακόμα τις φωτογραφίες.
7. Δώστε οδηγίες σχετικά με το τι έχουν να κάνουν. Έχουν μια ώρα στη διάθεσή τους να επιλέξουν τέσσερις ή πέντε ειδήσεις, ό,τι είδος ειδήσεων επιθυμούν, να τις παρουσιάσουν, να γράψουν τους τίτλους, να επιλέξουν τις φωτογραφίες και να σχεδιάσουν τη μορφή που θα έχει το πρωτοσέλιδο. Εξηγήστε ότι δεν είναι απαραίτητο να γράψουν μεγάλα άρθρα. Οι τίτλοι και οι υπότιτλοι αρκούν. Πρέπει να εστιάσουν στον αντίκτυπο που θα έχει η πρώτη σελίδα, παρά να γράψουν ολοκληρωμένα ρεπορτάζ. Προτείνετε να αρχίσουν συζητώντας ποια θέματα θέλουν να περιλάβουν στα πρωτοσέλιδα. Πείτε τους ότι μετά από δέκα λεπτά θα παραλάβουν τις φωτογραφίες από το “εμφανιστήριο”.
8. Αφού οι ομάδες δουλέψουν για περίπου δέκα λεπτά, δώστε τους τα σετ των φωτογραφιών.
9. Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν τα πρωτοσέλιδά τους, θα πρέπει να τα εκθέσουν έτσι ώστε να μπορεί να τα δει ο καθένας. Κατόπιν, προχωρήστε στην ανασκόπηση και στην αξιολόγηση.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Αρχίστε με μίαν ανασκόπηση της ίδιας της δραστηριότητας και έπειτα κατευθύνετε τη δραστηριότητα στα ΜΜΕ και στα ανθρώπινα δικαιώματα.

- Πώς οργάνωσαν οι ομάδες την από κοινού εργασία; Πώς έλαβαν τις αποφάσεις για το πώς θα γίνει η δουλειά και ποιες ιστορίες θα καλυφθούν; Ένωσαν όλοι/ες ότι είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν και να συμβάλουν;
- Πώς επιλέχτηκαν τα θέματα; Τι έπαιξε σημαντικότερο ρόλο, το θέμα ή η εικόνα; Δηλαδή, πρώτα προσδιόρισαν το θέμα και έπειτα βρήκαν μια κατάλληλη εικόνα για να το απεικονίσουν ή εμπνεύστηκαν από μίαν ορισμένη εικόνα και δημιούργησαν στη συνέχεια μίαν ιστορία γύρω από αυτήν;
- Ποια θέματα ή ζητήματα ανέκυψαν; Άπτονταν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κάποια από τα ζητήματα; Υπήρξαν θέματα που άρεσαν σε όλους, αλλά που έπρεπε να τα απορρίψουν;
- Πού διαφέρουν και πού μοιάζουν τα διαφορετικά πρωτοσέλιδα; Σχολιάστηκαν τα ίδια θέματα, χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες φωτογραφίες;
- Χρησιμοποίησαν κάποιοι από τις ομάδες την ίδια εικόνα, αλλά με διαφορετικούς τρόπους;

Ημερομηνία κλειδί

3 Μαΐου
Παγκόσμια Ημέρα Ελευθερίας
του Τύπου

- Πώς μαθαίνουν οι άνθρωποι τα νέα; Από τις εφημερίδες, την τηλεόραση, το ραδιόφωνο ή το διαδίκτυο; Γιατί παρακολουθούν ή δεν παρακολουθούν, τις ειδήσεις;
- Σε αυτήν την προσομοίωση προσπάθησαν οι ομάδες να μιμηθούν τα πραγματικά πρωτοσέλιδα ή θέλησαν να κάνουν διαφορετικά; Ποιες ήταν οι διαφορές;
- Ποιο είδος ειδήσεων κυριαρχεί στα ΜΜΕ στην πραγματική ζωή;
- Υπάρχει, γενικά, επαρκής κάλυψη των ζητημάτων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις ειδήσεις;
- Ένα από τα σημαντικότερα σημεία της συζήτησης σχετικά με τα μέσα είναι «η αντικειμενικότητά τους». Οι συμμετέχοντες/ουσες πιστεύουν ότι είναι δυνατό να παρουσιαστούν οι ειδήσεις αντικειμενικά;
- Ποια θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων περιλήφθηκαν στα πρωτοσέλιδα;
- Ποιαν εικόνα έχουν οι συμμετέχοντες/ουσες για τις ειδήσεις σε άλλα μέρη του κόσμου;
- Υπάρχουν σημαντικά θέματα που λείπουν από το σετ των εικόνων;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Κατά την επιλογή των φωτογραφιών, σιγουρευτείτε ότι έχετε μεγάλη ποικιλία εικόνων και ότι αποφεύγετε τα στερεότυπα. Οι ειδήσεις είναι συχνά γεμάτες δολοφονίες, πολέμους και άλλες καταστροφές και σπανιότερα περιέχουν θετικά μηνύματα (στην Αφρική δεν υπάρχουν μόνον οι πόλεμοι και η πείνα!). Με τις εικόνες που θα επιλέξετε καλό θα είναι να δίνεται στην ομάδα η ευκαιρία να επιλέξουν εικόνες τόσο “καλών” όσο και “κακών” ειδήσεων. Πρέπει να υπάρχει, επίσης, μια καλή γεωγραφική κάλυψη, μια ισορροπία στα φύλα, να υπάρχουν εικόνες νέων ανθρώπων και πράγματα σχετικά με την καθημερινότητά τους, συμπεριλαμβανομένων θετικών εικόνων για το πώς μπορούν οι νέοι και οι νέες να κάνουν τη διαφορά σε μια σειρά από ζητήματα. Περιλάβετε, επίσης, εικόνες σχετικές με τα επίκαιρα γεγονότα και τις προσωπικότητες που εμφανίζονται στα δελτία ειδήσεων, καθώς επίσης και εικόνες σχετικές με τα ζητήματα μιας πολυπολιτισμικής και παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας. Ο κατάλογος που ακολουθεί θα σας δώσει μερικές ιδέες. (Είναι βασισμένος στον κατάλογο εικόνων που χρησιμοποιούνται στη δραστηριότητα «Το Εργοστάσιο των Ειδήσεων», που περιγράφεται παρακάτω στις «παραλλαγές».)

Παρουσιαστής/τρια ειδήσεων στην τηλεόραση Η Υδρόγειος Ομάδα φωτογράφων στον τρίτο κόσμο Γυναίκες που κατασκευάζουν φράγμα Επίδομα ανεργίας Αφρικανός ανθρακωρύχος Φυτοφάρμακα Διαφήμιση ενός fast food εστιατορίου Ξηρό έδαφος Παιδιά που παίζουν στο νερό Πλύσιμο ενός αυτοκινήτου Πετρελαιοπηγή που καίγεται Δράση της GREENPEACE Καπνοί από φουγάρα βιομηχανίας Διαφήμιση για αλκοολούχα ποτά Διαφήμιση της coca cola	Πωλητής/τρια στην παραλία Αγορά στην Ασία Μοναχική γυναίκα Τρώγλες στις Βρυξέλες Υπερπλήρης κάδος απορριμμάτων Συλλογείς άδειων κουτιών αναψυκτικών Μαύρο αγόρι με κιθάρα Αστéρας της ροκ Κρατική αστυνομία Γκράφιτι Το Κοινοβούλιο Ναρκωτικά Στρατόπεδα κράτησης προσφύγων Παιδιά σε ίδρυμα Ποδοσφαιριστής Δράση Διεθνούς Αμνηστίας	Διαδήλωση στις Φιλιπίνες Στρατεύματα του Ο.Η.Ε. στη Γουγκοσλαβία Μαχητικό αεροπλάνο Αντάρτης Δύο νεκροί στρατιώτες Σωριασμένα σουβάλια με σπάρι Συγκέντρωση γυναικών Οικογενειακός προγραμματισμός Πρόληψη του AIDS Ανθρώπινο πλήθος Δημόσιες συγκοινωνίες Έκθεση αυτοκινήτων Κυκλοφοριακή συμφόρηση Νεαρός άνδρας με μικρόφωνο Κινητό τηλέφωνο
---	---	--

Κατά την εισαγωγή της δραστηριότητας και τη συζήτηση των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων και της μορφής ενός τυπικού πρωτοσέλιδου, θα πρέπει να επιστήσετε την προσοχή των μελών της ομάδας στον τρόπο με τον οποίο γράφονται οι τίτλοι για να τραβήξουν την προσοχή και στον τρόπο που παρουσιάζονται, στη συνέχεια, τα ρεπορτάζ. Στην αρχή υπάρχει συνήθως μια σύντομη περίληψη του θέματος, που πιάνει μερικά εκατοστά στήλης, κι έπειτα -με μικρότερα γράμματα- το εκτενέστερο άρθρο. Συζητήστε το πώς χρησιμοποιούνται οι εικόνες για να

υποστηρίζουν την ιστορία ή για να τραβήξουν την προσοχή του αναγνώστη. Επισημάνετε, επίσης, αυτά που δεν δείχνουν οι εικόνες! Συζητήστε για το πώς έχουν υποστεί επεξεργασία για να τραβούν το μάτι των θεατών σ' αυτά που ο φωτογράφος -ή ο συντάκτης- θέλει να παρουσιάσει. Επίσης, επισημάνετε τον τρόπο με τον οποίο γράφονται οι τίτλοι.

Παραλλαγές

Ένας εναλλακτικός τρόπος διεξαγωγής αυτής της δραστηριότητας είναι να προετοιμάσετε ένα δελτίο ειδήσεων ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό. Εάν επιλέξετε να δουλέψετε μια τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή, συνιστάται να χρησιμοποιήσετε διαφάνειες σ' ένα σκοτεινό δωμάτιο για να δώσετε την αίσθηση της παρακολούθησης τηλεόρασης. Υπάρχει ένα σετ διαφανειών που έχουν προετοιμαστεί ειδικά για μια τέτοια δραστηριότητα και που διατίθεται προς δανεισμό από την EFIL, την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για τη Διαπολιτισμική Μάθηση.

Προτάσεις για συνέχεια

Συζητήστε πτυχές των δικαιωμάτων που θίγονται από τις ομάδες στις ειδήσεις τους. Παραδείγματος χάριν, πώς αυτά τα θέματα προσεγγίζονται από τα ΜΜΕ στη χώρα σας;

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα μπορούσαν να έρθουν σε επαφή με μια τοπική εφημερίδα, ραδιοσταθμό ή τηλεοπτικό κανάλι και να μιλήσουν με τους δημοσιογράφους για το πώς οι ίδιοι λειτουργούν και πώς βλέπουν τα ζητήματα της αντικειμενικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και τον τρόπο που αυτά προβάλλονται στα ΜΜΕ.

Εάν η ομάδα βρίσκει διασκεδαστικές τις δραστηριότητες που απαιτούν γρήγορη σκέψη, θα μπορούσε να κάνει τη δραστηριότητα «Ακριβώς ένα λεπτό», που αφορά τη σχέση αθλητισμού και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εναλλακτικά, εάν η ομάδα θέλει να χαλαρώσει και να ακούσει μουσική και να μάθει ταυτόχρονα για άλλους λαούς, για τους πολιτισμούς, τη μουσική και τη γλώσσα τους, ανατρέξτε στη δραστηριότητα «Blue Knysna» στο εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal».

Ιδέες για δράση

Πολλοί τοπικοί ραδιοσταθμοί δίνουν τη δυνατότητα σε κοινωνικές ομάδες να κάνουν ραδιοφωνικές εκπομπές. Σχεδιάστε μια ομαδική εργασία και ζητήστε να κάνετε μια ραδιοφωνική εκπομπή για ζητήματα που αφορούν τα μέλη της ομάδας, με τον τίτλο, λ.χ., «σκέψου παγκόσμια, δράσε τοπικά».

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Τα όσα ακολουθούν, μπορούν να αποτελέσουν σημεία αφετηρίας για ανασκόπηση επί των ζητημάτων που θίγονται στη δραστηριότητα:

α) ΜΜΕ

1. Οι νέοι και οι νέες, αλλά και οι ενήλικες, κατακλύζονται διαρκώς με πλήθος πληροφοριών από τα διάφορα μέσα. Μπορούμε να αναρωτηθούμε: Τι κάνουμε με όλες αυτές τις πληροφορίες; Αυτό σημαίνει ότι έχουμε όλο και καλύτερη ενημέρωση;
2. Τα ΜΜΕ εμπορευματοποιούνται όλο και περισσότερο και κυριαρχούν η υπεραπλούστευση του μηνύματος, τα στερεότυπα και η φτηνή επίδειξη εντυπωσιασμού. Γίνεται όλο και περισσότερο δύσκολο να βρει κανείς ποιοτικές ειδήσεις.
3. Η δυσκολία εύρεσης ποιοτικών ειδήσεων ισχύει ιδιαίτερα σε σχέση με τα ζητήματα ανισότητας, ειδικότερα όταν πρόκειται για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι ειδήσεις που δεν αφορούν σε γεγονότα από τον δυτικό κόσμο παρουσιάζονται συχνά μόνο μέσα από τη δυτική ματιά. Αυτό πολύ συχνά οδηγεί στο να παρουσιάζονται αποκλειστικά αρνητικές και μίζερες ειδήσεις.

β) Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων

· Τα ΜΜΕ είναι προφανώς σημαντικά για την πληροφόρηση του κοινού σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αλλά θα πρέπει να γνωρίζουμε τον τρόπο παρουσίασης των ζητημάτων και τα κίνητρα πίσω από τους συγκεκριμένους τρόπους παρουσίασης. Θα πρέπει όλοι να αντιμετωπίζουμε με κριτικό μάτι τα όσα μας λένε –και όσα δε μας λένε– τα ΜΜΕ, καθώς και τον τρόπο που παρουσιάζουν τα γεγονότα. Παραδείγματος χάριν, σε έναν πόλεμο, μερικές φορές οι εμπλεκόμενοι περιγράφονται άλλοτε ως «μαχητές της ελευθερίας» και άλλοτε ως «τρομοκράτες» στις διάφορες εφημερίδες, ανάλογα με τις πολιτικές και τις «γραμμές» που αυτές υποστηρίζουν. Οι άνθρωποι άλλων πολιτισμών ενδέχεται να παρουσιάζονται μη αντικειμενικά. Παραδείγματος χάριν, οι Inuit (Εσκιμώοι) ενδέχεται να παρουσιαστούν ως εξωτικοί, σκληραγωγημένοι άνθρωποι που παλεύουν για να διατηρήσουν τον παραδοσιακό τρόπο ζωής τους στα ιγκλού, αλλά, όταν η συζήτηση πάει στο κυνήγι της φάλαινας, τότε να χαρακτηριστούν ως «δολοφόνοι».

· γ) Δέσμευση

· Μερικές από τις εικόνες που χρησιμοποιούνται στην προσομοίωση θα πρέπει να έχουν ως στόχο να απεικονίσουν τις ευκαιρίες που έχουν οι άνθρωποι -ειδικά οι νέοι και οι νέες- να δεσμευτούν στην πράξη σε στόχους που σχετίζονται με την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως δάσκαλοι/ες, λειτουργοί κ.λπ., που δουλεύουμε με νέους/νέες θέλουμε να τους/τις παρακινήσουμε να προσπαθήσουν για έναν καλύτερο κόσμο. Αναρωπιόμαστε πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε τους νέους και τις νέες πιο αποτελεσματικά ώστε να δεσμευθούν στην πράξη και μπορούμε να εξετάσουμε το εάν οι ευκαιρίες που υπάρχουν, είναι στην πραγματικότητα ελκυστικές γι' αυτούς. Μπορούμε να φτάσουμε σε κάποιο συμπέρασμα και να έχουμε κάποια ένδειξη από τις φωτογραφικές διαφάνειες που οι νέοι και οι νέες επιλέγουν σε δραστηριότητες σαν αυτή.